

1. Dünyadaki dört temel ortam; atmosfer, hidrosfer, litosfer ve biyosferden oluşur. Bu doğal ortamlar arasında sürekli olarak etkileşim vardır.

Aşağıda bu etkileşimlere örnekler verilmiştir:

- Volkanik faaliyetler sonucunda çıkan lavların bir akarsuyun önünü kapatarak volkanik göl oluşturması
- Aşırı yağışlara bağlı olarak akarsu taşkınlarının yaşanması
- Volkan patlaması sonucu atmosfere yayılan tozun ve gazların güneş ışınlarını tutması nedeniyle hava sıcaklığının bir süreliğine azalması
- Akdeniz iklimi görülen yerlerde maki bitki örtüsünün yaygın olması

Buna göre verilen açıklamalar arasında aşağıdaki etkileşim türlerinden hangisine ait bir örnek yoktur?

- A) Litosferin atmosferi etkilemesi
- B) Atmosferin biyosferi etkilemesi
- C) Atmosferin litosferi etkilemesi
- D) Litosferin hidrosferi etkilemesi
- E) Atmosferin hidrosferi etkilemesi

2. Tarihî süreçte teknolojinin gelişmesine bağlı olarak insanların doğa üzerindeki etkileri daha da artmıştır.

Buna göre insanların;

- I. elverişsiz iklim koşullarına sahip olan bölgelerde, yer altı zenginliklerini çıkarıp işlemeleri ve yerleşmeler oluşturmaları,
 - II. sıcak-kurak bölgelerde su kaynaklarına yakın alanları yerleşim alanı olarak seçmeleri,
 - III. dağlık alanlarda tüneller açarak ulaşım yapmaları,
- faaliyetlerinden hangileri yukarıda belirtilen duruma örnek gösterilebilir?**

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

3. İnsanlar önceleri içme, kullanma suyu ve balık avlamak için kullandığı suların daha sonra tarım alanlarını sulamak, enerji elde etmek ve sanayi faaliyetlerini sürdürmek için de yararlanmışlardır. Benzer şekilde bir dönem yalnızca yel değirmenlerini çalıştırmak için yararlandığı rüzgârlardan günümüzde elektrik enerjisi üretiminde faydalanılmaktadır.

Parçada verilen bilgilere göre aşağıdaki yargılardan hangisine kesin olarak ulaşılabılır?

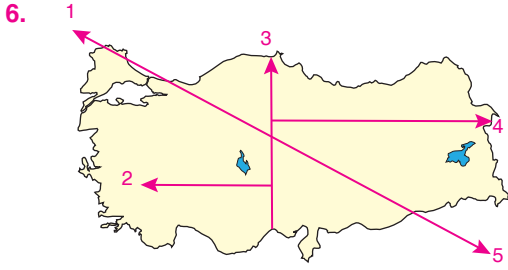
- A) İnsanlar doğal kaynakları yalnızca enerji üretimi için kullanmışlardır.
- B) İnsanlar doğal kaynakları her dönem benzer şekillerde kullanmışlardır.
- C) İnsanların ihtiyaçları artıp çeşitlendikçe doğal kaynaklardan yararlanma şekilleri de değişmiştir.
- D) İnsanların rüzgârdan yararlanma alanları sulara göre daha fazladır.
- E) İnsanlar geçmişte de rüzgârlardan elektrik elde etmişlerdir.

4. Aşağıdakilerden hangisi, doğal çevrenin insanlar üzerindeki olumsuz etkisine örnektir?

- A) Sanayi bölgelerinde hava kirliliğinin artması
- B) Ormanlık alanlarda oksijenin daha fazla olması
- C) Akarsuların ağız kesimlerinde biyoçeşitliliğin fazla olması
- D) Ekvatorial bölgelerde alçak alanların seyrek nüfuslu olması
- E) Dağlık ve engebeli bölgelerde hidroelektrik potansiyelin fazla olması

5. Aşağıdakilerden hangisi insanın doğal ortam üzerindeki etkisine örnek gösterilebilir?

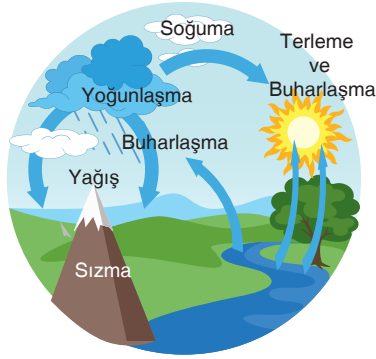
- A) Kutuplara gidildikçe orman üst sınırının deniz seviyesine yaklaşması
- B) Sıcak kuşaktaki denizlerde tuzluluğun fazla olması
- C) Sıcak ve soğuk okyanus akıntılarının karşılaşma alanlarının balık miktarı bakımından zengin olması
- D) Bitki örtüsünün tahrip edildiği yerlerde yer altı suyu seviyesinin düşük olması
- E) Karstik arazilerde yer altı sularının etkisiyle mağaraların oluşması

21 Aralık tarihinde yukarıdaki haritada işaretlenmiş yönlerden hangisine doğru gidilirse, hem yerel saat ileri hem de gündüz süresi uzun olur?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

7. Aşağıdaki görselde su döngüsü ve hidrosfer arasındaki ilişki gösterilmektedir.

Buna benzer bir ilişki kayaç döngüsü ile aşağıdakilerden hangisi arasında vardır?

- A) Biyosfer B) Litosfer C) Hidrosfer
D) Atmosfer E) Jeosfer

8. Aşağıdakilerden hangisi doğanın insan üzerindeki etkileri arasında yer almaz?

- A) Ordu-Giresun arasında denizin doldurularak hava-alanı yapılması
B) Delta ovaları ve çöküntü ovalarının önemli tarım alanları olması
C) Kutup ve çöllerin insanların yaşam alanlarının dışında kalması
D) Yağış miktarının az olduğu yerlerde tarım topraklarının nadasa bırakılması
E) Kar yağışlarının ve topoğrafik şartların elverişli olduğu yerlerde kış sporlarının yapılması

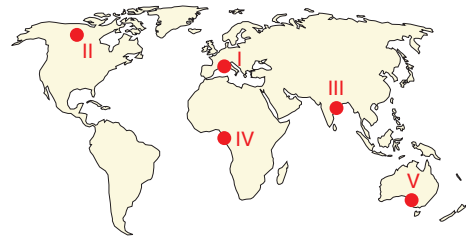
9. Oluşumunda insanın katkısı olmadığı unsurlar doğal unsurları oluştururken, insan etkisiyle oluşmuş unsurlar beşeri unsurlardır. Aşağıdaki tabloda bu unsurların bazılarında hata yapılmıştır.

	Doğal Unsurlar	Beşeri Unsurlar
I	Haliç	Köprüler
II	Plato	Barajlar
III	Şelale	Evler
IV	Dağ	Viyadükler
V	Tarihî eser	Peribacaları

Bu tabloda doğal ve beşeri unsurlardan hangi ikisi yer değiştirirse yapılan hata düzeltilmiş olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. İnsan ve doğa karşılıklı etkileşim halindedir. Bu etkileşimde, insan faaliyetleri genellikle doğayı olumsuz etkiler ve doğanın insan üzerindeki etkilerini sınırlandırır. Ancak kimi zaman doğa, yükselti ve olumsuz iklim şartları gibi fizikî nedenlerle insan yaşamını sınırlandırabilmektedir.

Buna göre haritada işaretli alanların hangisinde, doğanın insan yaşamını sınırlandıran olumsuz fizikî koşullardan söz edilemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

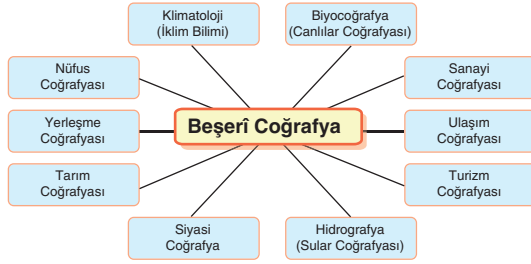
11. Aşağıdaki faaliyetlerden hangisi doğaya diğerlerine göre daha fazla zarar verir?

- A) Eğimli arazilerde tarım faaliyetleri yapılması
B) Sulama kanallarının yapılması
C) Tarım arazilerinin yerleşime açılması
D) Sarp arazilerde tünel yapılması
E) Deniz ulaşımını kolaylaştırmak için kanalların açılması

1. Aşağıdakilerden hangisi coğrafyanın karşılıklı ilgi ilkesi ile açıklanamaz?

- A) Sıcaklık ve basınç arasındaki ilişki
- B) Sanayi ve göç arasındaki ilişki
- C) Yağmur ve oluşum nedeni arasındaki ilişki
- D) Arazi yapısı ve nüfusun dağılışı arasındaki ilişki
- E) Güneş ışınlarının geliş açısı ve sıcaklık arasındaki ilişkisi

2. Melih, beşerî coğrafyanın alt dalları ile ilgili olarak aşağıdaki kavram haritasını oluşturmuş ancak bazı hatalar yapılmıştır.

Buna göre Melih'in hazırlamış olduğu bu kavram haritasında hangi alt dallarda hata yapılmıştır?

- A) Nüfus – Yerleşme – Biyocoğrafya
- B) Klimatoloji – Biyocoğrafya – Hidrografiya
- C) Sanayi – Ulaşım – Turizm
- D) Hidrografiya – Siyasi – Tarım
- E) Klimatoloji – Yerleşme – Sanayi

3. İlk Çağ'da Batı'da verilen eserleri temel alan Müslüman bilim insanları, rasathane gözlemleri sonucunda Dünya'nın şekil, boyutu, hareketleri, eksen eğikliği, enlem ve boymaların hesaplanması gibi birçok farklı alanda çalışma yapmışlardır.

Aşağıdakilerden hangisi bu çalışmaları yapan bilim insanlarından biri değildir?

- A) İdrisi
- B) Mesudi
- C) İbn-i Sina
- D) Biruni
- E) Matrakçı Nasuh

4. Aşağıda coğrafya bilimine yardımcı olan bazı bilim dallarının tanımları verilmiştir:

- Toprağın yapısını, oluşumunu ve yeryüzündeki dağılışını inceler.
- Yeryüzünde gölleri oluşum özelliklerine göre sınıflandırır ve bunların dağılışını inceler.
- Atmosferde meydana gelen kısa süreli hava olaylarının oluşumunu, gelişimini ve değişimini nedenleri ile inceleyen ve bu hava olaylarının canlılar ve dünya açısından doğuracağı sonuçları araştıran bilim dalıdır.
- Hayvanları çeşitli özellikleriyle inceleyen bilim dalıdır.

Bu tanımlar arasında aşağıdaki bilim dallarından hangisi yoktur?

- A) Zooloji
- B) Pedoloji
- C) Limnoloji
- D) Meteoroloji
- E) Oseonografiya

TÜMLER YAYINLARI

5. Coğrafya bilimi; bireylerin günümüz dünyasını anlamaya yönelik bakış açıları geliştirmelerine yardımcı olur. Evrendeki ve insanlar arasındaki karmaşık ve karşılıklı olan ilişkileri ve bunlara yönelik büyük resmi göstermeye çalışan bir derstir. Bir başka deyişle; çevremizi, insanları ve yeryüzünü daha iyi tanımamızı, yaşadığımız ortamla ilgili problemleri anlamamızı ve problemlere yönelik çözüm yollarını belirlememizi sağlayan bir bilimdir.

Bu parçada coğrafya bilimi ile ilgili aşağıdakilerden hangisine yer verilmemiştir?

- A) Yaşadığımız çevreyi anlamlı kılip, vatandaşlık bilinci geliştirdiğine
- B) Yeryüzündeki fiziki ve beşerî özellikleri daha iyi tanımamızı sağladığına
- C) Bireylerde dünyayı anlamaya yönelik bakış açıları geliştirdiğine
- D) Evren ve insan arasındaki ilişkiyi göstermeye çalıştığına
- E) Yaşadığımız çevreyle ilgili problemlere çözüm yolları belirlememizi sağladığına

6. Aristo "Politika" adlı eserinde, doğal kaynakların kısıtlı olduğu bölgelerde devlet kurmanın zor olduğunu ve kurulanların da egemenlik sürelerinin uzun olmayacağı görüşünü ileri sürmüştür.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi yukarıdaki metni konu alan coğrafyanın alt dalıdır?

- A) Yerleşme Coğrafyası
B) Biyocoğrafya
C) İktisadi Coğrafya
D) Matematik Coğrafya
E) Fiziki Coğrafya

7. Coğrafya öğretmeni dersinde öğrencilerine coğrafya ile ilgili aşağıdaki açıklamalarda bulunmuştur.

"Coğrafya derslerinde heyelanın oluş nedenlerini, insan yaşamına nasıl etki ettiğini ve bir afete nasıl dönüştüğünü öğrenen bir öğrenci, topluma karıştığında heyelan riski olan bir yere gidip ev yapmayacaktır " ya da "farklı ekonomik sektör bölümü çalışanları, yatırım yapmak istedikleri illerin nüfuslarına ait yapısal özellikleri araştırarak, önerilen diğer iller ile karşılaştıracaklar, ön hazırlık yapmadan yatırım teklifinde bulunmayacaklardır."

Buna göre coğrafya öğretmeni aşağıdakilerden hangisine vurgu yapmak istememiştir?

- A) Coğrafya ile insan hayatı arasında doğrudan ve çok sıkı bir ilişki olduğuna
B) Coğrafya bilgisinin insan hayatını kolaylaştıracağına
C) Coğrafi bilgiler çerçevesinde hayata, topluma ve çevreye bakış açısının değişeceğine
D) Coğrafi bilgilerin zaman ve mekân kısıtlaması olmadan kullanılabilmesine
E) Öğrencilerin yalnızca kendi çevrelerine karşı coğrafi bakış açısı geliştirebileceklerine

8. *Almagest* adlı **Astronomi ve Coğrafya Kılavuzu** anlamına gelen *Geographica Hyphegesis* adlı eserlerin sahibi olan bilim insanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Strabon
B) Aristo
C) Batlamyus
D) Eratostenes
E) Herodot

9. (I) Köye bağlı yerleşme birimleri içinde en yaygın olanı yayla yerleşmeleridir. (II) Yaylalar yaz döneminde halkın hayvanlarını otlatmak için çıktıkları alanlardır. (III) Geleneksel yaylacılık anlayışı günümüzde değişmeye başlamıştır. (IV) Yayla turizminin gelişmesiyle birlikte geleneksel yaylalarda lüks konutlar ve oteller çoğalmıştır. (V) Kuzey Anadolu Dağları, Toroslar ve Ege Dağları üzerindeki yaylalarda da bu durum görülür. Güney Anadolu Sıradağları'nda klasik anlamda yaylacılık göçebe yörüklerin hayvancılığa dayalı sürdürdüğü bir faaliyet olarak devam eder.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisinde coğrafyanın dağılışı ilkesinden faydalanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Aşağıdaki haritada farklı özelliklere sahip bazı coğrafi unsurlar gösterilmiştir.

Haritada verilen coğrafi unsurlar ile bu coğrafi unsurları inceleyen coğrafyanın alt bilim dalları eşleştirildiğinde hangi eşleştirme yanlış olur?

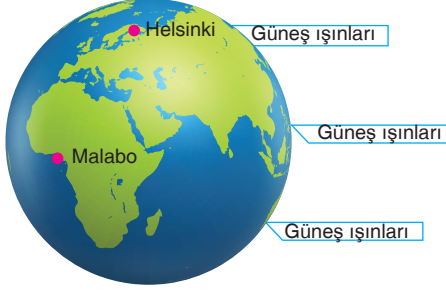
- A) Jeomorfoloji – Atlas Dağları
B) Hidrografya – Atlas Okyanusu
C) Nüfus coğrafyası – Yoğun nüfuslu bölge
D) Enerji coğrafyası – Grönland Buzulları
E) Ulaşım coğrafyası – Panama Kanalı

11. Nüfusun çeşitli özelliklerini, dağılışını ve göçleri inceleyen coğrafyanın alt bilim dalına "nüfus coğrafyası" adı verilir.

Aşağıdaki seçeneklerden hangisinde nüfus coğrafyasına yardımcı bilimler doğru olarak verilmiştir?

- A) Demografi – İstatistik
B) Demografi – Limnoloji
C) İstatistik – Potamoloji
D) Botonik – Geometri
E) İstatistik – Jeoloji

1. Güneş ışınlarının düşme açısı Ekvator'dan kutuplara doğru gittikçe küçülerek değişir. Bu nedenle Ekvator'dan kutuplara doğru; ortalama sıcaklık değerleri, cisimlerin gölge boyları ve Güneş ışınlarının atmosferdeki tutulma oranı (enerji kaybı) da değişir.

Buna göre Malabo'dan Helsinki'ye doğru gidildikçe,

- I. Güneş ışınlarının geliş açısı küçülür.
- II. Cisimlerin gölge boyları uzar.
- III. Sıcaklık ortalamaları düşer.
- IV. Atmosferdeki tutulma oranı artar.
- V. Atmosferde izlediği yol kısalır.

yargılarından hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Yılın belli bir döneminde balık avlamak için Kuzey Kutup çevresine giden Norveçli balıkçılar, tuttıkları balıkları Meksika'ya götürerek satıyorlar. Balıkçıların bu yolculuk sırasında tutmuş oldukları balıklar, kutuplarda 1 ton ağırlığında gelirken, Ekvator'da aynı balıklar 995 kg geliyor.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dünya'nın geoid olması
- B) Sıcaklık koşullarının değişmesi
- C) Dünya'nın küreye benzemesi
- D) Ağırlıkların sabit olmaması
- E) Ekvator'da çizgisel hızın fazla olması

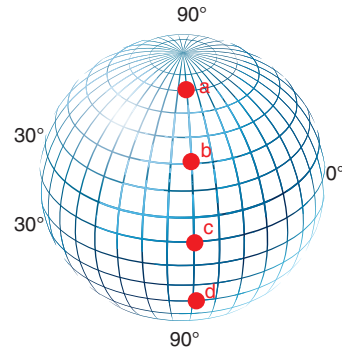
3. Kuzey Yarım Küre'de, Yengeç Dönencesi'nin kuzeyindeki yerlerde, Güneş ışınları her zaman güneyden gelir ve gün içinde gölgeler kuzey ve kuzeyin ara yönlerine düşer.

Buna göre Güneş ışınlarının geliş açısı, gölge boyu ve gölge yönüyle ilgili aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Güneş ışınları en büyük açıyla öğle vakti düşer.
- B) Gölge, sabahtan öğleye kadar kuzey batı yönüne düşer.
- C) Gölge boyunun en kısa olduğu vakit öğle vaktidir.
- D) Gölge, öğleden akşama kadar kuzey doğu yönüne düşer.
- E) Öğle vakti gölge yönü kuzey doğu yönüne düşer.

TÜMLER YAYINLARI

4.

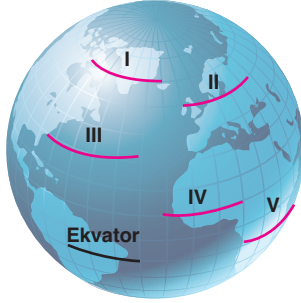

Yukarıdaki küre üzerinde gösterilen, aynı meridyen üzerindeki merkezlerin, ortak özellikleri arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Güneş ışınlarının gün içinde en büyük açıyla geldiği an
- B) Tan ve grup süreleri
- C) Güneşin önünden geçiş süreleri
- D) Ekinoks tarihlerinde gece gündüz süreleri
- E) Başlangıç meridyeni ile aralarındaki yerel saat farkı

Dünyanın Şekli ve Hareketleri – I

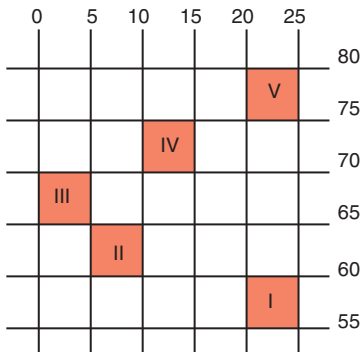
5. Aşağıdaki küre üzerinde 5 ayrı gözlemci, 5 ayrı noktadan hareket ederek eşit sayıda meridyen üzerinden geçmektedir. Ancak bu gözlemcilerin gittikleri mesafe aynı değildir.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dünyanın batıdan doğuya doğru dönmesi
B) Ekvator'un en büyük paralel dairesi olması
C) Meridyenlerin boylarının eşit olması
D) Çizgisel hızlarının farklı olması
E) Dünya'nın şeklinin küresel olması

6. Ekvatordan kutuplara doğru gittikçe yerçekimi artar. Yer çekimi arttıkça basınç da artar.

Buna göre, coğrafi koordinatları verilen alanların tamamı deniz seviyesinde kabul edilirse, hangisinde basınç değerinin daha az olması beklenir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. I. 23 Eylül tarihinde, öğle vakti Güneş ışınlarını dik açıyla alması
II. 21 Mart tarihinde, öğle vakti Güneş ışınlarını dik açıyla alması
III. Sıcaklığın yıl boyunca yüksek olması
IV. Cisimlerin gölge boylarının kısa olması
V. Yıl içinde gece-gündüz sürelerinin değişmemesi

Yukarıda verilen özelliklerden hangisi, bir yerin Ekvator üzerinde bulunduğuna kanıt olarak gösterilemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

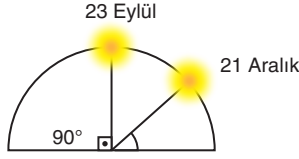
8. İzmir'de yaşayan bir kişi yıl boyunca yaptığı bazı gözlemlerini aşağıdaki tabloda belirtildiği şekilde işaretlemiştir.

Gözlem	21 Mart	21 Haziran	23 Eylül	21 Aralık
I. En uzun gündüz yaşanmıştır.		✓		
II. Cisimlerin öğle vakitlerindeki gölge boyu en uzun olmuştur.				✓
III. Bu tarihten sonra gündüz süresi kısaltmaya başlamıştır.				✓
IV. Aynı boylamdaki yerlerde Güneş aynı saatte doğup aynı saatte batmıştır.	✓		✓	
V. Kuzeye doğru gidildiğinde gündüz süresi uzamıştır.		✓		

Buna göre bu gözlemlerden hangisinin belirlendiği tarih yanlış işaretlenmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1.

Yukarıdaki A kentine Güneş ışınlarının iki ayrı tarihte yerel saat 12.00'de düşme açıları verilmiştir.

Bu kentin bulunduğu enlem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Oğlak Dönencesi
- B) Yengeç Dönencesi
- C) Kuzey Kutup Dairesi
- D) Güney Kutup Dairesi
- E) Ekvator

2. Türkiye'nin en güneyindeki paralele, yıl içerisinde Güneş ışınlarının dik gelebilmesi için aşağıdakilerden hangisinin gerçekleşmesi gerekir?

- A) Yörünge düzlemi ile Ekvator arasındaki açının 42° olması
- B) Yer eksenini ile Ekliptik düzlem arasındaki açının ortadan kalkması
- C) Ekvator ile Yörünge düzlemi arasındaki açının 36° olması
- D) Yer eksenini ile Ekliptik düzlem arasındaki açının 90° olması
- E) Dünya'nın dönüş yönünün değişmesi

3. I. Doğudaki meridyenlerin Güneş'i daha önce görmesi
II. Batıdaki meridyenlerin yerel saatinin daha geri olması
III. Gece ve gündüzün birbirini takip etmesi
IV. Kuzeydeki enlemlerde gün batımının daha uzun sürmesi

Yukarıdaki ifadelerden hangileri Dünya'nın batıdan doğuya doğru döndüğünü kanıtlamada kullanılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

4. Aşağıdakilerden hangisi Dünya'nın Güneş'e yaklaşıp uzaklaşmasının sonuçlarından biri **değildir**?

- A) Kuzey Yarım Küre'deki sonbahar ekinoksunun 21 Eylül yerine 23 Eylül'e sarkması
- B) Kuzey ve Güney Kutup noktalarında gündüz sürelerinin eşit olması
- C) Dünya'nın Güneş etrafındaki dönüş hızının değişmesi
- D) Mevsim sürelerinin yarım kürelerde farklılaşması
- E) Şubat ayının 28 gün sürmesi

5. Ekvator'dan kutuplara doğru aynı meridyen boyunca giden bir kişi, aşağıdakilerden hangisinin değişmediğini gözlemler?

- A) Sıcaklığın
- B) Güneş ışınlarının düşme açısının
- C) Gece ve gündüz sürelerinin
- D) Çizgisel hızın
- E) Paraleller arasındaki uzaklığın

6. Dünya'nın kendi eksenini etrafında dönmesinin;

- I. sürekli rüzgârlarda sapma olması,
- II. dinamik basınç kuşaklarının oluşması,
- III. okyanus akıntılarında halkalanma olması

durumlarından hangileri üzerinde etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

7. Aşağıdakilerden hangisi, Dünya'nın tam bir küre olması durumunda gerçekleşir?

- A) Deniz seviyesinde Ekvator'dan kutuplara doğru yerçekiminin artması
- B) Kutup noktalarının yerin merkezine Ekvatora göre daha yakın olması
- C) Başlangıç meridyeni ile Ekvator'un uzunluklarının aynı olması
- D) Çizgisel hızın Ekvator'da en fazla olması
- E) En büyük paralel dairesinin Ekvator olması

8. Aşağıda enlem dereceleri verilen yerlerden hangisinde dünyanın çizgisel dönüş hızı daha azdır?

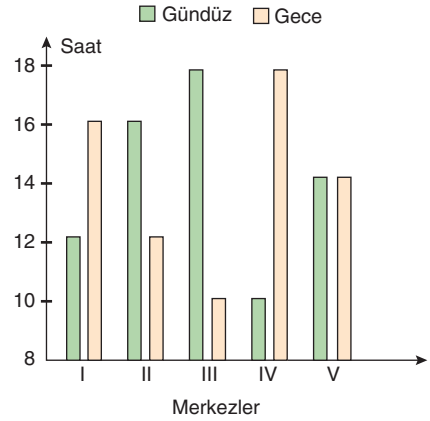
- A) 30° Kuzey
- B) Ekvator
- C) 60° Güney
- D) 40° Güney
- E) 23° 27' Kuzey

9. • Kuzey Yarım Küre'de ilkbahar yaşanır.
• Aynı meridyen yayı üzerinde Güneş aynı anda doğar ve batar.
• Tüm dünyada gece-gündüz süreleri eşittir.
• Güneş tam doğudan doğar, tam batıdan batar.

Bu olayların tamamının yaşandığı tarih, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 23 Eylül
- B) 21 Aralık
- C) 3 Ocak
- D) 21 Haziran
- E) 21 Mart

10. Aşağıdaki grafikte 21 Aralık tarihinde beş farklı merkezin gece ve gündüz uzunlukları verilmiştir.

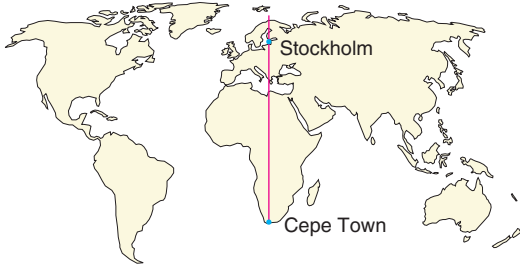
Bu merkezlerden hangisinin Güney Kutup Noktası'na daha uzak olduğu söylenebilir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

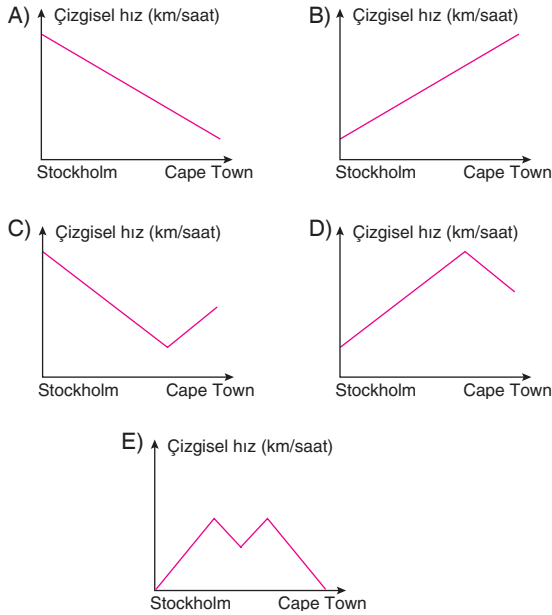
11. Gece ve gündüz süreleri arasındaki farkın çok fazla olduğu bir ülkenin Dünya üzerindeki konumu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Ekvator'a yakındır.
- B) Kutup bölgelerine yakındır.
- C) Batı Yarım Küre'de yer alır.
- D) Ilıman iklim kuşağındadır.
- E) Kuzey-güney yönünde uzanır.

1. Çizgisel hız Dünya'nın kendi eksenini etrafındaki dönüşüne bağlı olarak birim zamanda aldığı yoldur.

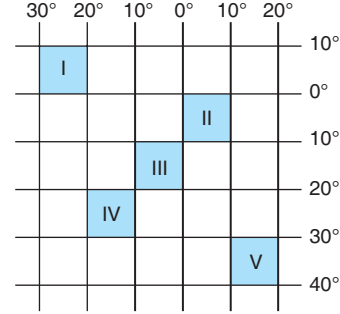
Buna göre Stockholm kenti ile aynı boylam üzerindeki Cape Town kenti arasındaki çizgisel hız değişim grafiği aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

2. Aşağıdakilerden hangisi eksen eğikliğinin sonuçlarından biri değildir?

- A) Dünyanın Güneş'e olan uzaklığının değişmesi
B) Matematik iklim kuşaklarının oluşması
C) Gece ve gündüz sürelerinin uzayıp kısılması
D) Güneş ışınlarının geliş açısının değişmesi
E) Aydınlanma çizgisinin, yıl içinde kutup noktaları ile kutup daireleri arasında yer değiştirmesi

3. Aşağıda farklı beş merkezin coğrafi koordinatları gösterilmiştir.

Bu merkezlerle ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) İz düşüm alanı en büyük olan II. merkez, en küçük olan ise V. merkezdir.
B) Yerel saatin en ileri olduğu yer V. merkez, en geri olan ise I. merkezdir.
C) I. merkezin güneyi ile II. merkezin kuzeyinde çizgisel hız aynıdır.
D) III. merkez ile II. merkezin izdüşüm alanları aynıdır.
E) IV. merkezin batısı ile I. merkezin doğusunda yerel saat aynıdır.

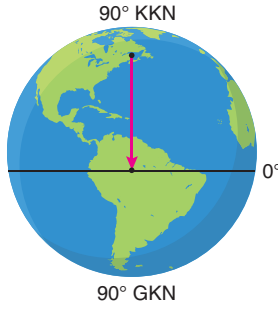
4. Aşağıdaki harita üzerinde farklı şehir ve bu şehirler arasında hareket eden gemilerin güzergahları ok işaretiyle gösterilmiştir.

Bu şehirlerden hangisinden bir diğerine doğru ok yönünde gidildiğinde yer çekiminin arttığı gözlemlenir?

- A) Stockholm'den New York'a
B) Panama'dan New Orleans'a
C) Buenos Aires'ten Lagos'a
D) Lagos'tan Mombassa'ya
E) Tokyo'dan Brunei'ye

5.

Yukarıdaki küre üzerinde gösterilen ok yönünde hareket edildiğinde;

- I. tan ve gurup sürelerinin kısalması,
- II. günlük sıcaklık farkının artması
- III. Güneş ışınlarının geliş açısının artması

değişimlerinden hangileri dünyanın şeklinin sonucudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

6. Dünyanın şekli geoit değil de tam küre şeklinde olsaydı aşağıdakilerden hangisi gerçekleşirdi?

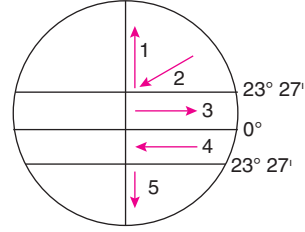
- A) Ekvator yarıçapı ile kutuplar yarıçapı eşit olurdu.
- B) Gece-gündüz süresi her zaman eşit olurdu.
- C) Mevsimler oluşmazdı.
- D) Harita çizimlerinde hatalar meydana gelmezdi.
- E) Ekvator, Güneş ışınlarını öğle vakti yıl boyu dik alırdı.

7. I. Sürekli rüzgârlar Kuzey Yarım Küre'de sağa, Güney Yarım Küre'de sola sapar.
II. Ekvator ve kutuplarda termik basınçlar oluşur.
III. Ekvator'dan kutuplara gidildikçe sıcaklık azalır.
IV. Doğuda yerel saat ileridir.

Bu özelliklerden hangilerinin meydana gelmesinde dünyanın kendi eksenini etrafındaki dönüş yönü etkili olmaktadır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) I ve IV E) III ve IV

8. 21 Haziran tarihinde Kuzey kutbunda 24 saat gündüz yaşanırken Güney kutbunda 24 saat gece yaşanır.

Buna göre bu tarihte şekilde işaretli yerlerden hangisinde ok yönünde gidilirse, gündüz süresi daha uzun olur?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

TÜMLER YAYINLARI

9. Güneş ışınlarının Oğlak Dönencesi'ne dik geldiği bir günle ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Kuzey Yarım Küre'de yaz başlangıcıdır.
- B) Ekvator'da gece-gündüz süresi eşittir.
- C) Aydınlanma çizgisi Kutup Daireleri'ne teğet geçer.
- D) Güney Kutup Dairesi'nde 24 saat gündüz yaşanır.
- E) Bu tarihte kuzeye gidildikçe gece süresi artar.

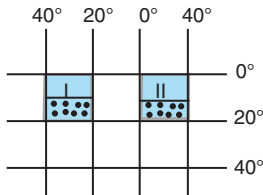
1. I. En kuzeyi ve en güneyi arasındaki kuş uçuşu uzaklık yaklaşık 666 km'dir.
II. Çevresindeki ülkeler için önemli bir enerji nakil merkezidir.
III. Karadeniz'i Akdeniz'e bağlayan İstanbul Boğazı ile Çanakkale Boğazı'na sahiptir.
IV. Dağlar genel olarak doğu-batı doğrultusunda uzanır.
Yukarıda verilen özelliklerden hangileri Türkiye'nin göreceli konumunun sonuçlarındandır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) I, II ve III E) II, III ve IV

2. 98° Doğu meridyenin yer aldığı saat dilimi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 2 B) 3 C) 4 D) 6 E) 7

3. Aşağıda mutlak konumları aynı iki bölge verilmiştir.

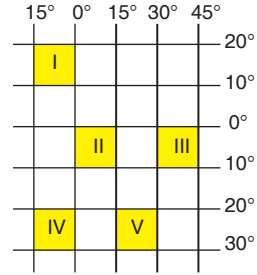

Bu bölgeler aynı enlemde olmasına rağmen bitki örtüleri farklıdır.

Bu durumun en önemli sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Göreceli konumlarının farklı olması
B) Yüzölçümlerinin farklı olması
C) Güneşlenme sürelerinin farklı olması
D) Buldukları yarım kürelerin farklı olması
E) Başlangıç meridyenine uzaklıklarının farklı olması

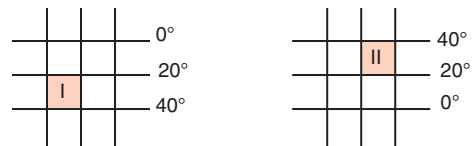
4. Aşağıda beş farklı merkezin mutlak konumları gösterilmiştir.

Bu merkezlerle ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) IV numaralı bölge dinamik basınç alanı içerisinde yer alır.
B) I numaralı bölgeye Güneş ışınları yılda iki kez dik açıyla düşer.
C) V numaralı bölgede yerel saat IV numaralı bölgeye göre daha ileridir.
D) II ve III numaralı bölgelerde yerleşme sınırı diğerlerine göre daha yüksektir.
E) II numaralı bölgede kuzeyden esen rüzgârlar sıcaklığı düşürür.

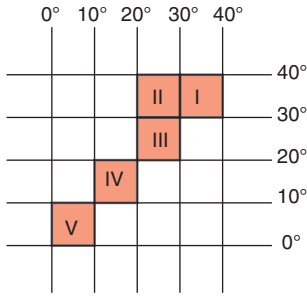
5. Aşağıdaki taralı olan bölgelerden I. bölgedeki tarım ürünü çeşitliliği II. bölgeye göre daha fazladır.

Bu durum, bölgelerin hangi bakımdan daha farklı olmalarının sonucudur?

- A) Buldukları yarım küreler
B) Ekvator'a olan uzaklıkları
C) Yaz ve kış sıcaklıkları
D) Göreceli konumları
E) Yüz ölçümleri

6.

Ekvator'un 3330 km kuzeyinde bulunan ve yerel saati Başlangıç meridyeninden 120 dakika daha ileri olan nokta, yukarıdaki şekilde numaralanmış alanların hangisinde yer alır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

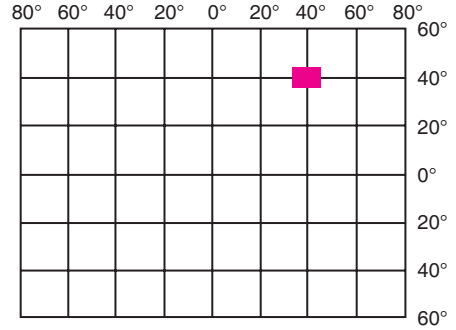
7. Coğrafya; yeryüzündeki doğal, beşerî ve ekonomik olayların insanla karşılıklı etkileşimini inceleyen bir bilimdir. Bu olayların sosyal ve ekonomik faaliyetler üzerindeki olası olumsuzluklarını ve yine bu olaylardan yararlanma yollarını belirleme, coğrafyanın asıl ilgi alanını oluşturur.

Buna göre;

- I. genetik farklılığın biyoçeşitliliğe etkisi,
 - II. erozyonun tarım alanlarına ve tarımsal üretime etkisi,
 - III. volkanik faaliyetlerin, kayaların kristalleşme sürecine etkisi,
 - IV. iklim koşullarının turizm faaliyetlerine etkisi
- durumlarından hangileri coğrafyanın asıl ilgi alanı içerisindedir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

8. Aşağıda coğrafi koordinatları verilen bölgede Türkiye'nin bulunduğu alan işaretlenmiştir.

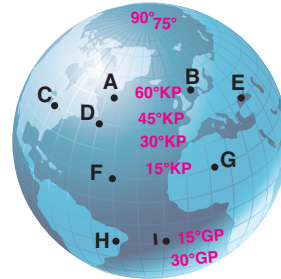

Buna göre 77° batı meridyeni ile 12° güney enlemi üzerinde bulunan Lima'dan hareket eden bir uçağın en kısa yoldan Türkiye'ye ulaşması için hangi yöne doğru hareket etmesi gerekir?

- A) Batı B) Güneybatı
C) Kuzeydoğu D) Kuzeybatı
E) Güneydoğu

TÜMLER YAYINLARI

9. Jet-Lag; uçakla seyahat esnasında dünyanın zaman dilimleri geçilirken insan vücudunun bu hızlı zaman değişimine adapte olamamasıdır. Araştırmalar, özellikle bu durumun batıdan doğuya doğru uçuşlarda daha fazla ortaya çıktığını göstermiştir.

Buna göre, yukarıdaki noktaların hangi ikisi arasında, batıdan doğuya doğru yapılacak yolculukta, jet-lag olayı daha çok hissedilebilir?

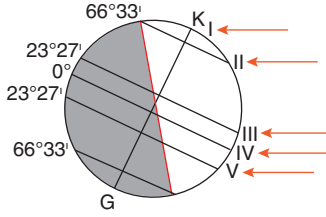
- A) A-H B) F-G C) B-I D) C-E E) A-B

- X, Y, Z merkezleri aynı enlem üzerinde yer almaktadır.
 - X'in yerel saati Y merkezinin yerel saatinden 1 saat 20 dakika ileridir.
 - Z'nin yerel saati X'in yerel saatinden 1 saat 40 dakika ileridir.

Buna göre Y merkezi 35° Batı meridyeninde yer aldığına göre X ve Z merkezlerinin meridyenleri aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	X	Z
A)	20°D	45°D
B)	55°B	80°B
C)	5°B	20°D
D)	15°B	10°D
E)	20°B	10°D

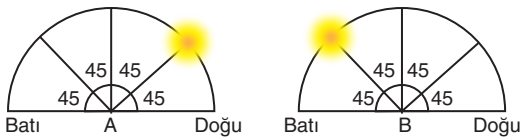
- Güneş ışınlarının geliş açısı gölge boylarının değişmesine neden olur. Işınlara 90 derecelik açıyla düştüğü yerlerde gölge boyu sıfır olur.

Buna göre yukarıdaki küre üzerinde verilen merkezlerin hangisinde Güneş ışınları gölge boyu sıfır olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

- Aşağıda 23 Eylül tarihinde A ve B kentlerindeki güneşin ufuktaki konumları verilmiştir.

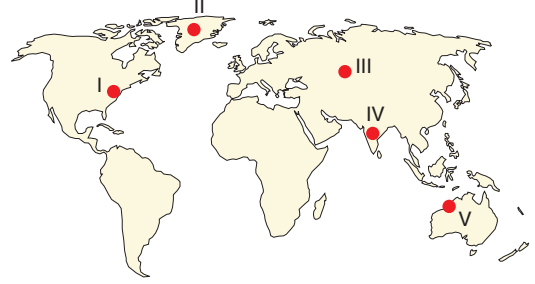

Bu kentlerle ilgili;

- B Kentinde yerel saat daha geridir.
 - A Kentinde gölge boyu ile cismin boyu birbirine eşittir.
 - B kenti A kentinin doğusundadır.
- Yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

- Aşağıdaki haritada beş merkez numaralandırılarak gösterilmiştir.

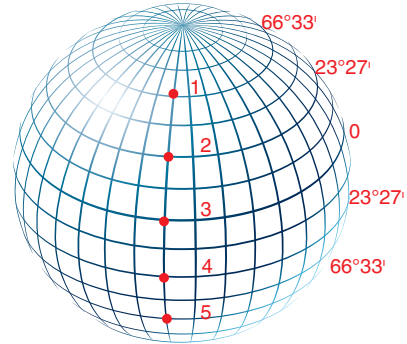

Bu merkezlerin hangisinde ocak ayında yaz mevsimi yaşanır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

TÜMLER YAYINLARI

- Dünya üzerinde, bir merkezde Güneş'in doğuş ve batış saatleri yıl boyunca değişir.

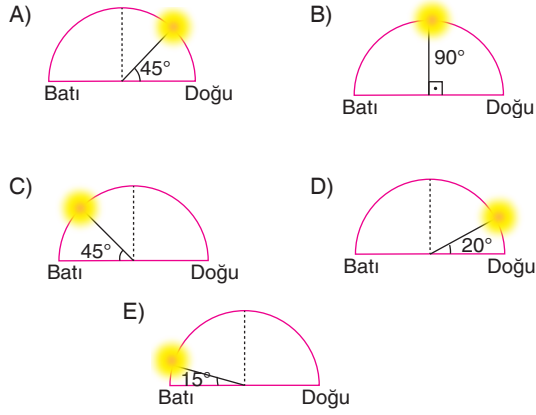

Buna göre 21 Haziran tarihinde, küre üzerindeki numaralanmış merkezlerin hangisinde Güneş'in daha erken doğması ve daha geç batması beklenir?

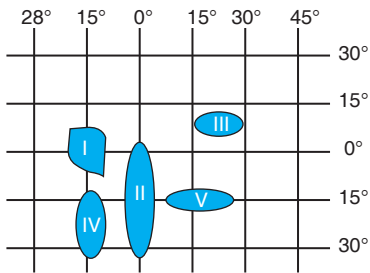
- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

6. Aşağıda 21 Mart günü, beş ayrı merkezde aynı anda Güneşin ufuk düzlemi üzerindeki konumları gösterilmiştir.

Bu merkezlerin hangisinde yerel saat daha ileridir?

7. Aşağıda beş farklı ülkenin konumu gösterilmektedir.

Buna göre;

- Topraklarının tamamı Doğu Yarım Küre'dedir.
- Başlangıç meridyenine göre yerel saati daha ileridir.
- Yılda iki kez gölge boyu sıfır olur.

özelliklerinin tümüne sahip olan ülkenin hangisi olduğu söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

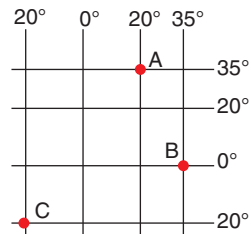

25 Haziran tarihinde, haritada işaretli kentlerin hangisinde gündüz süresi, diğerlerine göre daha uzundur?

- A) Malatya B) İzmir C) İstanbul
D) Mersin E) Ankara

TÜMLER YAYINLARI

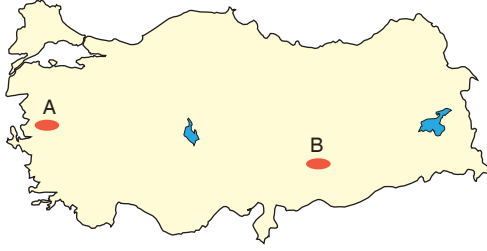
9. Aşağıda A, B ve C merkezlerinin mutlak konumları verilmiştir.

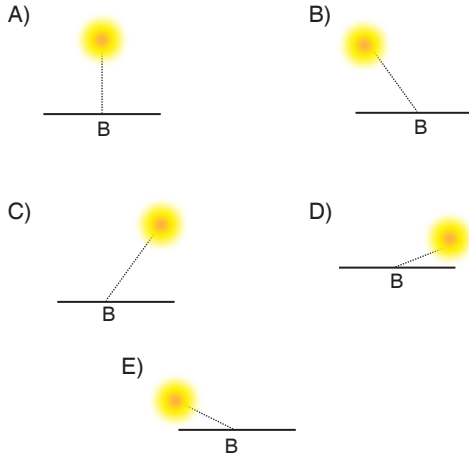
Buna göre merkezlerden A'nın yerel saati 15.30 iken B ve C'nin yerel saatleri kaçtır?

	B	C
A)	18.10	14.30
B)	16.30	12.50
C)	12.50	16.30
D)	12.30	18.30
E)	14.30	12.50

1.

Yukarıdaki haritada verilen A noktasına gün içinde Güneş ışınlarının en büyük açıyla geldiği saatte, B noktasında Güneş'in konumu aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

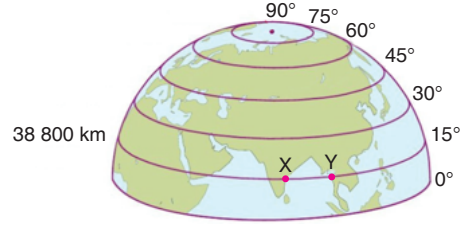

2. Türkiye'nin göreceli konumunun kendisine sağladığı katkılar arasında jeopolitik öneminin artması da vardır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin jeopolitik öneminin artmasında etkili değildir?

- A) Sanayileşmiş Avrupa ülkeleri ile enerji kaynakları bakımından zengin olan Orta Doğu ve Kafkas ülkeleri arasında yer alması
- B) Karadeniz kıyısında yer alan ülkelerin Akdeniz üzerinden okyanuslara açılacağı tek kapı konumundaki boğazlara sahip olması
- C) Bazı madenlerin rezervi ve üretimi bakımından dünyanın sayılı ülkeleri arasında yer alması
- D) Asya kıtası ile Avrupa kıtasını en kısa mesafede birbirine bağlayan transit ticaret yollarına sahip olması
- E) Ortalama yükseltisinin fazla olması

3. Aşağıdaki şekilde gösterilen 15° kuzey paralelinin çevresi 38800 km'dir. Bu paralel üzerinde bulunan x ve y noktaları arasındaki uzaklık ise 1940 km'dir.

Buna göre, 23 Eylül tarihinde Güneş y noktasında doğduktan kaç saat sonra x noktasında batar?

- A) 1 saat 24 dk.
- B) 12 saat 44.dk.
- C) 13 saat 12 dk.
- D) 3 saat 40 dk.
- E) 2 saat 44 dk.

TÜMLER YAYINLARI

4. Çevre uzunluğu bilinmeyen bir paralel üzerinde bulunan A ve B noktaları arasında 120 km uzaklık ve 60 dakikalık zaman farkı vardır.

Bu paralelin çevre uzunluğu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 2.880 km
- B) 4.880 km
- C) 16.5000km
- D) 20.000 km
- E) 28.800 km

5.

Gece ve gündüz sürelerinin eşit olduğu bir günde Kütahya'da 05.30'da doğan Güneş, Iğdır'da saat kaçta batar?

- A) 15.30
- B) 16.30
- C) 17.30
- D) 18.30
- E) 6.30